

Про модернізацію школи, ІКТ та розвиток проекту «Щоденник.ua»

Система української освіти потребує кардинальних змін. Все більш популярними стають інтерактивні технології, дистанційне навчання, автоматизація. Про те, як модернізувати українську школу і впровадити ІКТ в освіту, розповідає Олександр Ходорковський, генеральний директор найбільшого освітнього онлайн-проекту України «Щоденник.ua».

«Щоденник.ua» є соціальною мережею для шкіл. Але ви наполягаєте на тому, що проект, у першу чергу, несе в собі освітню цінність. Чим саме соціальна мережа може бути корисною в навчанні?

Наша мета — надати дійсно прості та корисні онлайн-інструменти. Вони мають допомогти учневі отримати знання, а вчителю — ефективно і якісно дати йому ці знання. Що стосується соціальних мереж, то ми впровадили частину їх інструментів, щоб забезпечити звичне спілкування для усіх учасників навчального процесу. Особливо важливим є те, що ми допомагаємо органам управління освіти оптимізувати їх діяльність, надаємо всім освітянам сучасні методи і технології для обміну інформацією та передачі її дітям.

Чи не простіше було б зробити освітню складову в рамках вже існуючої соціальної мережі?

У загальній соціальній мережі ми не в змозі гарантувати безпеку інформації, яку отримують діти. Доступ до «Щоденник.ua» мають лише учасники освітнього процесу через навчальний заклад. Створений нами механізм модераторів виключає можливість появи контенту сумнівного характеру та будь-якої шкідливої для дітей та підлітків інформації. Ми приділяємо велику увагу безпеці дітей в Інтернеті. Персональні сторінки наших користувачів — справжні, за кожним стоїть реальна людина. Проект гарантує захист персональних даних згідно чинного законодавства України, що підтверджено відповідними документами.

У чому полягає суть проекту? Тобто, що він може запропонувати учням і вчителям?

Насамперед, це єдиний в Україні ґрунтовно розроблений, досліджений та апробований освітній ІТ-проект. Його перевагою є те, що в одному Інтернет-середовищі водночас об'єднується 4 основні напрями: дистанційне навчання, управління освітнім процесом, комунікація (соціальний ас-

пект) та автоматизація документообігу школи. Завдяки використанню проекту «Щоденник.ua» покращується співпраця на всіх рівнях системи освіти: від Міністерства і регіональних органів управління до окремих навчальних закладів.

Як виникла ідея впровадження освітньої мережі в Україні?

Інтернет став частиною нашого життя майже скрізь, і його ефективність є очевидною. Тому його впровадження в освіту є необхідною умовою розвитку сучасного суспільства. Згідно з останніми опитуваннями, на сьогодні освітній процес ще не в повною мірою відповідає інтересам наших дітей та рівню технологічного розвитку суспільства. Таким чином, виникла ідея створення якісно нового підходу до задоволення потреб школи.

Чи винні вчителі у тому, що дітям нецікаво в школі?

Сказати, що винні вчителі, буде неправильно та нечесно. Винні ті, хто не сприймає сучасні методи і технології навчання, ті, хто не готовий робити зусиль для оволодіння ними, впровадження їх у педагогічну практику, хто не сприймає інноваційних рішень.

Чи готовий український вчитель до впровадження інновацій в школу?

Мені часто кажуть про те, що педагог не готовий. Але вчителі не бояться комп'ютерів, вони просто з ними ще недостатньо знайомі. Коли багато хто з них вчився, комп'ютерів не було, а зараз вони з'явилися. Якщо б у кожного вчителя в школі була сучасна техніка і швидкісний Інтернет, вони б із задоволенням ними користувалися.

Які перешкоди трапляються під час впровадження ІКТ в школу?

Досвід показує, що основними бар'єрами є низький рівень заробітної плати працівників освіти, недостатня кількість техніки в навчальних закладах, відсутність Інтернету. Також заважає перевантаженість вчителів за рахунок впровадження різних експериментальних проектів, які їм пропонують, але які не завжди достеменно перевірені відповідними державними органами. Проблеми серйозні, але як я вже сказав, основні стосуються матеріально-технічної бази та Інтернету. Вирішення цих глобальних питань полягає в об'єднанні зусиль чиновників, батьків, вчителів та провайдерів необхідних ІТ-технологій.

Що навчальний заклад має зробити, щоб стати учасником освітнього проекту «Щоденник.ua»?

Спочатку школа має заповнити заявку на сайті. Після перевірки достовірності внесеної інформації відбувається активація школи. Навчальний заклад отримує доступ до системи, і з'являється окрема ві-

ртуальна організація, тобто електронний «акаунт» школи. Далі в ньому створюється розклад уроків, а також вносяться дані про співробітників школи, за якими закріплені предмети та класи. Вже нині «Щоденник.ua» використовують майже 10 000 шкіл України, і нові заявки надходять нам щодня.

Добре, школа підключилася. Що далі?

Є кілька основних напрямів роботи школи в проєкті. Перший етап — соціальна взаємодія: вчителю надається повний спектр Інтернет-засобів для передачі знань та інформації. Такими засобами є форуми, групи за інтересами, блоги, стрічки новин, обмін фотографіями, відео тощо. Яскравим прикладом такої взаємодії є можливість проведення батьківських зборів онлайн. Наступний напрям — автоматизація документообігу школи: електронний журнал, електронний щоденник, домашні завдання, розклад, генератор звітів, оголошення, інформування і т. д. Використання сучасних можливостей «Щоденник.ua» відбувається у захищеному і, що особливо важливо, рекомендованому Міністерством освіти Інтернет-середовищі.

Ви говорили ще й про дистанційне навчання?

Так, дистанційне навчання дійсно є одним з основних напрямів проєкту «Щоденник.ua». Серед послуг, які пропонуються, можна виділити відеоконференції, електронну бібліотеку художньої та навчальної літератури, медiateку. Існує відповідний документ МОН, який підтверджує, що використання цих послуг підвищує успішність школярів, а також дає можливість не відставати від шкільної програми у період карантину. Ми створили детальну інструкцію щодо використання дистанційного навчання, якою вже скористалися багато навчальних закладів. Якщо учень пропустив заняття, він може зайти на сторінку уроку, щоб отримати всю необхідну інформацію, запитати щось в онлайні у своїх однокласників або вчителів, а також пройти тест прямо на сайті. Ми надаємо вчителям можливість створення різноманітних тестів та олімпіад, які можна використовувати в рамках класу, паралелі, міста, всієї України.

Отже, ми заходимо на сторінку школи і можемо подивитися все, що там відбувається? Всі оцінки, щоденники, профілі дітей...

Ні, звичайно. Існують обмеження в доступі до інформації. Якщо інформація визначена як закрита, то публічного доступу до неї не буде. Наприклад, вчитель, який не має відношення до якогось класу, не може подивитися інформацію про цих дітей. Те ж саме стосується і батьків. Батьки бачать оцінки тільки своєї дитини, а дитина бачить тільки свій власний щоденник.

Наскільки сайт є безпечним для дитини?

Система повністю безпечна для дітей з наймолодшого віку, тому обмеження використання нашої платформи рівноцінні обмеженням у використанні комп'ютера. Крім того, гарантуємо збереження даних сертифікатом Комплексної системи захисту інформації.

Які відгуки батьків щодо проєкту?

Батьки задоволені: вони постійно отримують свіжу інформацію про успішність своїх дітей. Це дає можливість вчасно відреагувати, якщо з навчанням проблеми. Батьки позитивно реагують на те, що онлайн-спілкування їхніх дітей зосереджено навколо навчання. У школярів, які використовують систему, підвищується інтерес до освітнього процесу.

Чи полегшує використання проєкту роботу вчителів?

«Щоденник.ua» допомагає вчителю організувати навчальний процес і встановити зворотний зв'язок з учнями і їхніми батьками. Також відкриваються широкі можливості для методичної роботи, яка передбачає використання спеціалізованих баз даних із матеріалами як для вчителів-предметників, так і для керівництва школи.

Як вчителі ставляться до електронних журналів, щоденників? Адаже паперові аналоги ніхто не відміняв.

Очевидно: якщо метод є ефективнішим, то початок його використання — це лише питання часу. Ми вже не їздимо верхи на конях, не згортаємо книги в сувої, не використовуємо друкарські машинки, не користуємося пейджером. Це нормальний прогрес інформаційного суспільства. Звичайно, співпраця такого роду має бути дуже тісною з Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України, все повинно бути регламентовано відповідними документами.

Деякі вчителі скаржаться, що мають регулярно заповнювати усі ці оцінки, журнали, але за цю працю їм ніхто не платить.

Справа в тому, що заробітні плати вчителів залишають бажати кращого, і тому будь-яке додаткове навантаження часто сприймається як зайве. Можливо, сам факт постановки питання в такій формі, що вчителям треба доплачувати за цю діяльність є не зовсім правильним. На мій погляд, це базові вимоги до вчителів всього світу: працювати відповідно сучасним методам і технологіям. Отже, вирішення цього питання ми вбачаємо в об'єднанні сил чиновників, батьків, вчителів, бізнес-структур, громадських організацій та фондів. З нашого боку ми гарантуємо, що доступ до освітнього ресурсу є безкоштовним та буде безкоштовним завжди.

Чи відчувається вже вплив проєкту «Щоденник.ua» на освітній процес в Україні?

Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України було проведено експеримент із впровадження системи «Щоденник.ua» в школи. В результаті було встановлено, що проєкт «Щоденник.ua» сприяє виконанню пріоритетних завдань інформаційної освіти та надає широкі можливості для впровадження ІКТ в українську школу. В навчальних закладах, де використовується проєкт, підвищилася успішність школярів та рівень відвідуваності уроків. Технології інтерактивного навчання посприяли зростанню інтересу дітей до вивчення предметів шкільної програми.

Але рік тому наказ МОН №37 від 19.01.12 «Про створення інформаційного освітнього середовища на базі безкоштовного електронного ресурсу «Щоденник.ua» було скасовано. Ходили навіть чутки, що використання проєкту нелегальне.

Наказ скасували, тому що він був не зареєстрований в Міністерстві юстиції, оскільки була порушена певна процедура. Після цього робота МОН з проєктом «Щоденник.ua» продовжувалася у звичайному режимі, яка продовжується і зараз. Після завершення експерименту з впровадження «Щоденник.ua» Міністерство освіти і науки видало наказ

№585 від 16.05.12 із рекомендаціями щодо користування освітньою мережею Щоденник.

Інформація, що ми працюємо зі школами нелегально, неправдива.

А Наказ №37 все-таки вийде?

Буде він чи не буде — вирішуємо не ми. Важливо дотримуватися норм закону та використовувати в навчальних закладах лише перевірені та підтверджені технології, які мають свідоцтва про захист інформації.

Чи розраховуєте ви на держзамовлення?

У першу чергу, ми ставимо собі за мету робити максимально якісний функціонал для того, щоб школи отримали реальний результат. Якщо будуть пропозиції з боку державних структур — будемо їх розглядати. Але ми не орієнтуємося на державний бюджет як на джерело доходу. Мало того, можна сказати, що ми інвестуємо в створення інформаційного середовища в освіті — за свої кошти ми розробили проект, який потрібен українській школі, і надаємо усім учасникам освітнього процесу безкоштовний доступ до системи.

Ось ми поступово і дійшли до теми монетизації «Щоденник.ua». За рахунок чого проект залишається безкоштовним для шкіл і батьків?

Модель, на якій працює проект, — це так званий «freemium». Основні функції надаються безкоштов-

но, а додаткові є платними, але необов'язковими. Наприклад, батьки можуть підписатися на SMS-інформування щодо успішності своїх дітей. Крім того, проект може заробляти на продажах освітніх матеріалів та реалізації шкільного Інтернет-магазину, оскільки це зручно. Крім того, оскільки сервіс є безкоштовним для користувачів, ми розміщуємо на своєму ресурсі цільову інформаційну рекламу, враховуючи те, що кожен користувач може вимкнути її в налаштуваннях браузера. Наша аудиторія — діти, тому за всім контентом ведеться пильний контроль.

І останнє питання: якою, на ваш погляд, буде освіта у майбутньому?

Можу говорити про це довго, бо ідей щодо цього в мене багато. Якщо коротко: людей в класах будуть об'єднувати актуальні напрями за вибором, а не вік. Дистанційне навчання набуде більшого значення і стане невід'ємним процесом. Впевнений в тому, що Інтернет повністю синхронізується з освітою, система буде пропонувати ВНЗ батькам і дитині, досліджувати профорієнтацією школяра тощо. Сподіваюсь, що діти, педагоги та суспільство в цілому отримають більше можливостей доступу до технологій, а в навчальних закладах з'явиться достатньо техніки та швидкісного Інтернету.

За матеріалами сайту Щоденник.UA

Підсумки Всеукраїнського конкурсу веб-сайтів професійно-технічних навчальних закладів у 2012 році

Наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 05.12.2012 №1394 дипломами нагороджені переможці Всеукраїнського конкурсу веб-сайтів професійно-технічних навчальних закладів у 2012 році.

ДИПЛОМ І СТУПЕНЯ

1. Міжрегіональне вище професійне училище зв'язку м. Києва.
2. Вище професійне училище №36 с. Балин Хмельницької області.
3. Державний професійно-технічний навчальний заклад «Козятинське міжрегіональне вище професійне училище залізничного транспорту» Вінницької області.
4. Ковельський професійний ліцей Волинської області.

ДИПЛОМ ІІ СТУПЕНЯ

1. Державний професійно-технічний навчальний заклад «Богуславське вище професійне училище сфери послуг» Київської області.
2. Державний професійно-технічний навчальний заклад «Дніпродзержинський центр підготовки і перепідготовки робітничих кадрів».
3. Державний навчальний заклад «Житомирське вище професійне училище будівництва і дизайну».
4. Державний навчальний заклад «Донецьке міжрегіональне вище професійне училище автосервісу».
5. Кримський республіканський професійно-технічний навчальний заклад «Сімферопольське вище професійне училище ресторанного сервісу та туризму».

6. Державний навчальний заклад «Запорізьке вище професійне училище моди і стилю».

7. Професійний гірничий ліцей м. Комсомольська Полтавської області.

8. Вище професійне училище №7 м. Кременчука Полтавської області.

ДИПЛОМ ІІІ СТУПЕНЯ

1. Красноградський професійний ліцей Харківської області.
2. Державний навчальний заклад «Савранське професійно-технічне аграрне училище» Одеської області.
3. Івано-Франківське вище професійне училище готельного сервісу і туризму.
5. Люботинський професійний ліцей залізничного транспорту Харківської області.
6. Донецький професійний ліцей харчової та переробної промисловості.
7. Державний професійно-технічний навчальний заклад «Чернігівське вище професійне училище побутового обслуговування».
8. Херсонський професійний суднобудівний ліцей.
9. Томаківський професійний аграрний ліцей Дніпропетровської області.
10. Державний навчальний заклад «Кіровоградський професійний ліцей імені Героя Радянського Союзу О.С. Єгорова».
11. Рівненський торгово-професійний ліцей.
12. Державний навчальний заклад «Шосткинський центр професійно-технічної освіти» Сумської області.
13. Державний навчальний заклад «Монастирищенський професійний ліцей» Черкаської області.

Директор Інституту інноваційних технологій і змісту освіти О.А. Удод